

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

علی اشرف عبیدی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چهل حدیث در منزلت قلب

نویسنده:

علی اشرف عبدی

ناشر چاپی:

زائر - آستانه مقدسه قم

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	چهل حدیث در منزلت قلب
۷	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۹	فهرست مطالب
۱۳	مقدمه ناشر
۲۱	قلب سلیم
۲۱	اشاره
۲۲	۱. قلب حرم خداست
۲۳	۲. رهایی از دنیا
۲۴	۳. تزکیه و پاکی دل
۲۷	۴. قلب محزون محبوب خداست
۲۸	۵. صلاح قلب
۲۹	۶. دل مؤمن و عنایت ویژه الهی
۳۰	۷. دل با صفا
۳۱	۸. قلب و زبان
۳۲	۹. نتیجه قساوت قلب
۳۳	۱۰. عامل نیرومندی قلب
۳۴	۱۱. خوراک قلب
۳۵	۱۲. اخلاص لطافت بخش قلب
۳۶	۱۳. قلب فهیم
۳۷	۱۴. دل و حساسی
۳۸	۱۵. دل نگهبان زبان
۳۹	۱۶. اثرپذیری قلب

- ۴۰ ۱۷. دشواری دل کندن
- ۴۱ ۱۸. دل کتاب فکر
- ۴۲ ۱۹. حضور قلب
- ۴۳ ۲۰. آبادی قلب
- ۴۴ ۲۱. صادرات دل پاک
- ۴۵ ۲۲. قلب موعظه گر
- ۴۶ ۲۳. دل چشمه حکمت
- ۴۷ ۲۴. قلب جایگاه ایمان
- ۴۸ ۲۵. تصمیم به خیانت
- ۴۹ ۲۶. سالم ترین دل
- ۵۰ ۲۷. دل بی تقوی سرچشمه فتنه ها
- ۵۱ ۲۸. راه حیات قلب
- ۵۲ ۲۹. قلب سلیم هدیه خدا
- ۵۳ ۳۰. قلب وارونه
- ۵۴ ۳۱. خنده زیاد عامل دل مردگی
- ۵۵ ۳۲. ماهیه روشنایی دل
- ۵۶ ۳۳. مرگ دلها
- ۵۷ ۳۴. کوردلی
- ۵۸ ۳۵. قلب کافر
- ۵۹ ۳۶. منزلت قلب در بدن
- ۶۰ ۳۷. آبادی دلها
- ۶۱ ۳۸. رعایت حال دل
- ۶۲ ۳۹. بزرگترین درد
- ۶۳ ۴۰. نقش قلب در رفتار
- ۶۴ منابع و مأخذ
- ۶۸ درباره مرکز

چهل حدیث در منزلت قلب

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: چهل حدیث در منزلت قلب / علی اشرف عبدی.

مشخصات نشر: قم: انتشارات زائر، ۱۳۸۷.

مشخصات ظاهری: ۵۶ ص.

فروست: چهل حدیث؛ ۱۴۰.

وضعیت فهرست نویسی: در انتظار فهرست نویسی (اطلاعات ثبت)

شماره کتابشناسی ملی: ۳۱۳۰۵۶۵

ص: ۱

اشاره

فهرست مطالب

فهرست مطالب

مقدمه ناشر ۵۰۰۰

قلب سلیم ۱۳۰۰۰

۱. قلب حرم خداست ۱۴۰۰۰

۲. رهایی از دنیا ۱۵۰۰۰

۳. تزکیه و پاکی دل ۱۶۰۰۰

۴. قلب محزون محبوب خدا ۱۷۰۰۰

۵. صلاح قلب ۱۸۰۰۰

۶. دل مؤمن و عنایت ویژه الهی ۱۹۰۰۰

۷. دل با صفا ۲۰۰۰۰

۸. قلب و زبان ۲۱۰۰۰

۹. نتیجه قساوت قلب ۲۲۰۰۰

۱۰. عامل نیرومندی قلب ۲۳۰۰۰

۱۱. خوراک قلب ۲۴۰۰۰

۱۲. اخلاص لطافت بخش قلب ۲۵۰۰۰

۱۳. قلب فهیم ۲۶۰۰۰

۱۴. دل و حسابرسی ۲۷۰۰۰

۱۵. دل نگهبان زبان ۲۸۰۰۰

۱۶. اثرپذیری قلب ۲۹۰۰۰

۱۷. دشواری دل‌کندن ... ۳۰

۱۸. دل‌کتاب‌فکر ... ۳۱

۱۹. حضور قلب ... ۳۲

ص: ۳

۲۰. آبادی قلب ۳۳۰۰۰
۲۱. صادرات دل پاک ۳۴۰۰۰
۲۲. قلب موعظه گر ۳۵۰۰۰
۲۳. دل چشمه حکمت ۳۶۰۰۰
۲۴. قلب جایگاه ایمان ۳۷۰۰۰
۲۵. تصمیم به خیانت ۳۸۰۰۰
۲۶. سالم ترین دل ۳۹۰۰۰
۲۷. دل بی تقوی سرچشمه فتنه ها ۴۰۰۰۰
۲۸. راه حیات قلب ۴۱۰۰۰
۲۹. قلب سلیم هدیه خدا ۴۲۰۰۰
۳۰. قلب وارونه ۴۳۰۰۰
۳۱. خنده زیاد عامل دل مردگی ۴۴۰۰۰
۳۲. مایه روشنایی دل ۴۵۰۰۰
۳۳. مرگ دلها ۴۶۰۰۰
۳۴. کوردلی ۴۷۰۰۰
۳۵. قلب کافر ۴۸۰۰۰
۳۶. منزلت قلب در بدن ۴۹۰۰۰
۳۷. آبادی دلها ۵۰۰۰۰
۳۸. رعایت حال دل ۵۱۰۰۰
۳۹. بزرگترین درد ۵۲۰۰۰

۴۰. نقش قلب در رفتار ... ۵۳

منابع و مأخذ ... ۵۴

ص: ۴

سخن شما اهل بیت، نور است.

زیارت جامعه کبیره

بر آستان احادیث اهل بیت ، عقل خضوع می کند دل خشوع می یابد و روح سیراب می شود . احادیث نورانی ائمه اطهار ، منشوری است که حکمت های قدسی و معارف ناب الهی را بر دل ها و عقل ها می تاباند . گلشنی روح پرور و گنجینه ای گرانبها و سرمایه ای پایان ناپذیر است .

ص: ۵

امام باقر علیه السلام فرمود :

شَرِّقًا أَوْ غَرْبًا ، فَلَا تَجِدَانِ عِلْمًا صَحِيحًا إِلَّا شَيْئًا خَرَجَ مِنْ عِنْدِنَا أَهْلِ الْبَيْتِ؛^(۱)

به شرق و غرب جهان بروید ، هیچ دانش صحیحی نخواهید یافت ، مگر آن که از ما خاندان پیامبر صادر شده است .

همواره مدیون راویان ، محدثان و عالمان گذشته شیعه ایم که با دقت و درایت و مسئولیت شناسی ، سخنان نورانی پیشوایان معصوم را ثبت و ضبط کرده و به عنوان «میراث اهل بیت» به نسل های بعدی سپرده اند .

احادیث اهل بیت علیهم السلام آنگونه که خودشان فرموده اند ، «نور» است .

مجموعه های حدیثی ، دانشکده های صامت اما جاویدان امامان شیعه است که بشریت را آموزش غیر حضوری می دهد و خرسندیم که ما میراث دار این

ص: ۶

علوم و معارفیم . برای پیمودن راه صحیح زندگی و رهایی از حیرت ها و ضلالت ها و کج راهه ها ، نیازمند این احادیثیم که «چراغ راه» و هدایت گر اندیشه ها و صفابخش دل ها و جان ها است .

روایات پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت او ، هم در عرصه مباحث اعتقادی برای ما «حجّت» است ، هم در قلمرو فقه و تبیین احکام شرع و حلال و حرام الهی سند و پشتوانه است ، هم در موضوعات اخلاقی ، تربیتی ، تهذیب نفس ، پند و موعظه ، سرشار از حکمت و بینش و هدایت است و اگر مردم با احادیث نورانی خاندان عصمت و طهارت آشنا شوند ، دل در گرو محبت و اطاعت آنان می نهند، همانگونه که حضرت رضا علیه السلام فرمود : **إِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَاتَّبَعُونَا؛(۱)**

ص: ۷

۱-۱ . بحار الانوار ، ج ۲ ، ص ۳۰ ، ح ۱۳ .

اگر مردم خوبی‌ها و زیبایی‌های سخن ما را بدانند، از ما پیروی می‌کنند.

بر این اساس، آموختن، نوشتن، بیان، نشر، شرح و تبیین، حفظ و تعلّم احادیث اهل بیت، کاری است ارزشمند و در راستای حفظ و گسترش فرهنگ اهل بیت علیهم السلام.

کتاب حدیث شیعه، همچون دریایی عمیق و مواج پر از گهرهای نفیس است. برای بهره‌گیری از ذخایر این اقیانوس ژرف و پرگهر، باید به غوّاصی در دل آن پرداخت و لؤلؤ و مرجان‌هایی به دست آورد و به نسل امروز و مشتاقان عرضه کرد.

«چهل حدیث نویسی»، یکی از گام‌های ارزشمند در نشر و تشریح احادیث عترت پاک نبوی است که عالمان از دیرباز به آن مبادرت می‌ورزیدند و جامعه را

ص: ۸

از معنویت آثار اهل بیت بهره مند می ساختند . اینکه امامان فرموده اند : هر کس چهل حدیث از احادیث ما را حفظ کند ، در روز قیامت فقیه و دین شناس برانگیخته می شود ، هم پشتوانه چنین حرکت علمی و فرهنگی است ، هم ما را به ضرورت حفظ احادیث آنان آگاه می کند . چه حفظ به معنای به حافظه سپردن باشد ، چه ثبت و ضبط و جلوگیری از فراموش شدن و از بین رفتن باشد و چه به معنای حفظ در عمل . به هر حال ، تشویقی است برای رویکرد به معارف اهل بیت که در کلمات نورانی آنان نهفته است .

امروز ، نیاز جامعه به آشنایی با فرهنگ ناب اهل بیت ، بیش از هر زمان احساس می شود . عطش و استقبال هم که مردم از خود نشان می دهند ، ضرورت ارائه و عرضه کلمات خاندان عصمت را در قالبی روان ،

سهل الوصول و متناسب با اقشار مختلف علاقه مند ، روشن تر نشان می دهد و به همین دلیل ، مراکز و مؤسسه‌سات و اشخاصی به نشر «چهل حدیث» می پردازند .

آستانه مقدسه حضرت معصومه علیهاالسلام نیز به عنوان یک حرکت فرهنگی در راه نشر احادیث پیشوایان دین و ترویج معارف عترت ، اقدام به چاپ این سلسله از چهل حدیث های موضوعی کرده است . موضوعات ، ابتدا در کمیته ای تعیین ، سپس به محققان و مؤلفان سفارش داده شده تا به گردآوری و تدوین چهل حدیث پیرامون موضوعات برگزیده پردازند . سعی شده است اغلب موضوعات ، اخلاقی ، تربیتی ، کاربردی و معارفی باشد . تا چه قبول افتد و چه در نظر آید .

ص: ۱۰

«قلب»، مرکز ادراکات و احساسات و باورهای انسان است. کانونی است که اگر پاک و سالم باشد، عمل های خوب و خدایسند از انسان سر می زند و اگر آلوده به وسوسه های شیطانی و هواهای نفسانی باشد، عامل سقوط اخلاقی انسان می شود.

در روایات، از قلب به عنوان «حرم خدا» و «امام بدن» و «چشمه حکمت» و ... یاد شده و برای آن، صفاتی همچون مرگ دل، حیات دل، تیرگی دل، روشنی دل، کوری دل، بینایی دل و ... شمرده شده است. اینها همه گواه اهمیت نقش قلب در شخصیت و اعتقادات و اعمال انسان است.

پاکسازی دل، سبب می شود که به کعبه پاکی و ایمان تبدیل شود و غفلت از طهارت قلب، آن را پایگاه شیطان می سازد و «قلب سلیم» که می تواند

عامل نجات انسان در دنیا و سعادت او در آخرت گردد، اگر به قلبی مرده، افسرده، تاریک و کور بدل شود، راه هدایت را به روی انسان می بندد و زندگی و آخرتش را تباه می سازد.

اثر حاضر که گزیده ای از روایات مربوط به قلب و منزلت آن است، به کوشش برادر ارجمند، حجه الاسلام آقای علی اشرف عبدی فراهم آمده است که ضمن تقدیر فراوان از ایشان، امیدوارم توفیق اصلاح قلب و تطهیر آن از رذایل و آلودگی های نفسانی، زمینه ساز سعادتمان گردد. و این چراغ هدایت، روشنگر را همان باشد.

انتشارات زائر / آستانه مقدسه

۱۳۸۷

ص: ۱۲

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ؛ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ؛

آن روزی که مال و فرزندان (هیچ به حال انسان) سود نبخشند و تنها آن کسی سود برد که با دل با اخلاص پاک (از رذایل اخلاقی و صفات ناپسند) به درگاه خدا آید. (۱)

ص: ۱۳

۱. قلب حرم خداست

امام صادق علیه السلام :

أَلْقَلْبُ حَرَمُ اللَّهِ فَلَا تُسَكِّنُ حَرَمَ اللَّهِ غَيْرَ اللَّهِ؛

قلب حرم خداست. پس در حرم خدا جز خدا را جا نده. (۱)

ص: ۱۴

۱-۱. بحار، ج ۶۷، ص ۲۵؛ جامع الاخبار، ص ۱۸۵.

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

أَخْرِجُوا الدُّنْيَا مِنْ قُلُوبِكُمْ قَبْلَ أَنْ يَخْرُجَ مِنْهَا أَجْسَادُكُمْ فَفِيهَا اخْتَبِرْتُمْ وَلِغَيْرِهَا خُلِقْتُمْ؛

دل‌های خود را از دنیا، بیرون کنید پیش از آنکه بدن‌هایتان از دنیا بیرون رود. دنیا آزمایشگاهی است که در آن آزمایش شده‌اید و برای غیر دنیا آفریده شده‌اید (آن چه سعی دارید برای آخرت باشد). (۱)

ص: ۱۵

۳. تزکیہ و پاکی دل

امام امیر مؤمنان علی علیہ السلام :

ذِكُّ قَلْبِكَ بِالْأَدَبِ؛

قلبت را با ادب (تربیت صحیح) از ردائل اخلاقی کن. (۱)

ص: ۱۶

۱-۱. تحف العقول، ص ۷۹؛ شرح نهج البلاغه، ج ۲۰، ص ۲۷۱.

۴. قلب محزون محبوب خداست

امام سجاد علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ كُلَّ قَلْبٍ حَزِينٍ؛

همانا خداوند قلب اندوهگین (از گناهان و در عشق آخرت) را دوست دارد. (۱)

ص: ۱۷

۱-۱ . الکافی، ج ۲، ص ۹۹.

۵. صلاح قلب

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

أَصْلُ صَلاَحِ الْقَلْبِ إِشْتِغَالُهُ بِذِكْرِ اللَّهِ ؛

پایه و ریشه صلاح قلب مشغول بودن آن به ذکر و یاد خداست. (۱)

ص: ۱۸

۱-۱. غررالحکم، ص ۱۸۸.

٦. دل مؤمن و عنایت ویژه الهی

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

قَلْبُ الْمُؤْمِنِ بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ الرَّحْمَانِ؛

قلب مؤمن تحت اراده و فرمان خداوند رحمان است. (۱)

ص: ۱۹

۱-۱. بحار، ج ۶۷، ص ۳۹؛ عوالی اللالی، ج ۱، ص ۴۸.

امام صادق علیه السلام:

إِنَّ الْقَلْبَ إِذَا صَفَا ضَاقَتْ بِهِ الْأَرْضُ؛

همانا قلب هر گاه با صفا (به فضائل آراسته و از رذایل پیراسته) شود زمین (عالم دنیا و مادیت) بر آن تنگ گردد. (۱)

ص: ۲۰

۱-۱. الکافی، ج ۲، ص ۱۳۲؛ بحار، ج ۷۰، ص ۵۶؛ وسائل الشیعه، ج ۱۶، ص ۱۳؛ مجموعه ورام، ج ۲، ص ۱۹۲.

۸. قلب و زبان

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

لِسَانُ الْعَاقِلِ وَرَاءَ قَلْبِهِ وَ قَلْبُ الْأَحْمَقِ وَرَاءَ لِسَانِهِ؛

زبان (و گفتار) انسان خردمند در ورای فرمان دل و روح اوست و دل کم خرد پس از زبان او قرار دارد. (۱)

ص: ۲۱

۱-۱. نهج البلاغه، حکمت ۴۰؛ بحار، ج ۱، ص ۱۵۹؛ وسائل الشیعه، ج ۱۵، ص ۲۸۲.

۹. نتیجه قساوت قلب

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

إِنَّ أَبْعَدَ النَّاسِ مِنَ اللَّهِ أَلْقَبُ الْقَاسِي؛

همانا دورترین مردم از قرب الهی کسی است که سخت دل و مبتلای به قساوت قلب باشد. (۱)

ص: ۲۲

۱- ۱. امالی طوسی، ص ۳؛ بحار، ج ۶۸، ص ۲۸۱؛ وسائل الشیعه، ج ۱۲، ص ۱۱۹.

۱۰. عامل نیرومندی قلب

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

أَصْلُ قُوَّةِ الْقَلْبِ التَّوَكُّلُ عَلَى اللَّهِ؛

ریشه و سرچشمه نیرومندی (قوت) قلب، توکل (اعتماد) بر خداست. (۱)

ص: ۲۳

۱-۱. غررالحکم، ص ۱۹۷.

امام صادق علیه السلام:

خَلَقَ اللَّهُ الْقَلْبَ ظَاهِرًا صَافِيًا وَجَعَلَ غِذَاءَهُ الذُّكْرَ وَالْفِكْرَ وَالْهَيْبَةَ وَالْتَّعْظِيمَ؛

خدا دل (ذات انسان) را پاک و صاف آفریده و غذای آن را ذکر و اندیشه و مهابت و تعظیم قرار داده است. (۱)

ص: ۲۴

۱-۱. بحار، ج ۷۳، ص ۱۳۴؛ مستدرک، ج ۱، ص ۳۷۱.

۱۲. اخلاص لطافت بخش قلب

امام صادق علیه السلام :

فَإِنَّ الْقَلْبَ لَا يَرِقُّ حَتَّىٰ يَخْلُصَ؛

همانا قلب رقت و صفا نیابد جز آن گاه که از (ناخالصی ها) رهایی یابد (یعنی اینکه خالص شود). (۱)

ص: ۲۵

۱-۱. الکافی، ج ۲، ص ۴۷۷؛ بحار، ج ۹۰، ص ۳۴۵.

امام امیرالمؤمنان علی علیه السلام :

أَفْضَلُ الْقُلُوبِ قَلْبٌ حُشِيَ بِالْفَهْمِ؛

برترین دلها، دلی است که درون آن پر از آگاهی و اندیشه باشد. (۱)

ص: ۲۶

۱-۱. غررالحکم، ص ۶۷.

امام صادق علیه السلام:

اجْعَلْ قَلْبَكَ قَرِيبًا تُشَارِكُهُ؛

دل خویش را همچون خویشاوندی قرار ده که با او شریک شده باشی (سود و زیانش را مراقبت و از او سخت حساب رسی کنی). (۱)

ص: ۲۷

۱۵. دل نگهبان زبان

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

الْقَلْبُ خَازِنُ اللِّسَانِ؛

قلب و دل انسان نگه دارنده (کنترل کننده) گفته های زبان است. (۱)

ص: ۲۸

۱-۱. غررالحکم، ص ۶۶.

رسول خدا صلى الله عليه و آله :

مَثَلُ الْقَلْبِ مَثَلُ رِيشَةٍ فِي فَلَاةٍ يُقَلَّبُهَا الرِّيحُ كَيْفَ يَشَاءُ؛

مَثَلِ قلبِ مثلِ پری است که در بیابان افتاده و بادها آن را هر طور که بخواهند جابجا می کند. (۱)

ص: ۲۹

۱-۱. بحار، ج ۵۸، ص ۱۵۰؛ جامع الاخبار، ص ۱۸۳.

۱۷. دشواری دل‌کندن

امام صادق علیه السلام:

إِزَالَةُ الْجِبَالِ أَهْوَنُ مِنْ إِزَالَةِ قَلْبٍ عَنْ مَوْضِعِهِ؛

کندن کوهها آسان‌تر از کندن (و رها ساختن) قلب از جایگاه (و دل‌بستگی‌های) آن است. (۱)

ص: ۳۰

۱-۱. بحار، ج ۷۵، ص ۲۴۰؛ تحف العقول، ص ۳۸۵.

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

الْقَلْبُ مُصَحَّفُ الْفِكْرِ؛

قلب و دل محل نگارش و ثبت و ضبط افکار انسان است. (۱)

ص: ۳۱

۱-۱. غررالحکم، ص ۶۶.

۱۹. حضور قلب

امام صادق علیه السلام :

إِذَا دَعَوْتَ فَأَقْبِلْ بِقَلْبِكَ؛

زمانی که دعا می کنی پس با قلبت به سوی خدا توبه و دعا کن. (۱)

ص: ۳۲

۱-۱. الکافی، ج ۲، ص ۴۷۳.

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

لِقَاءِ أَهْلِ الْخَيْرِ عِمَارَةُ الْقَلْبِ؛

ملاقات با نیکوکاران سبب آبادی قلب است. (۱)

ص: ۳۳

۱-۱. بحار، ج ۷۴، ص ۲۱۰؛ تحف العقول، ص ۷۹.

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

لَا يَصْدُرُ عَنِ الْقَلْبِ السَّلِيمِ إِلَّا الْمَعْنَى الْمُسْتَقِيمُ؛

از دل سالم جز معنی و مقصود حق و استوار تراوش نکند. (۱)

ص: ۳۴

۱-۱. غررالحکم، ص ۶۷.

۲۲. قلب موعظه گر

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

مَنْ كَانَ لَهُ مِنْ قَلْبِهِ وَاعِظٌ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ حَافِظٌ؛

دارنده قلب و روحی موعظه گر نگهبانی الهی بر او گماشته شده است. (۱)

ص: ۳۵

۱-۱. بحار، ج ۷۰، ص ۳۲۷.

۲۳. دل چشمه حکمت

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

الْقَلْبُ يَبْئُوعُ الْحِكْمَةَ؛

دل سرچشمه حکمت است. (۱)

ص: ۳۶

۱-۱. غررالحکم، ص ۶۶.

امام صادق علیه السلام:

الْإِيمَانُ فِي الْقَلْبِ وَ الْيَقِينُ خَطَرَاتٌ؛

ایمان در دل ثابت است و یقین خاطره ها و الهامات (الهی) قلب است (که بعضی مواقع برای برخی افراد حاصل می شود). (۱)

ص: ۳۷

۱-۱. فقه الرضا، ص ۳۸۱؛ المحاسن، ج ۱، ص ۲۴۹؛ تحف العقول، ص ۳۵۸.

۲۵. تصمیم به خیانت

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

شَرُّ مَا أَلْقَى فِي الْقُلُوبِ الْغُلُوبُ؛

بدترین چیزی که در دلها جای می گیرد تصمیم به خیانت است. (۱)

ص: ۳۸

۱-۱. غررالحکم، ص ۴۶۰.

امام حسن مجتبی علیه السلام :

أَسْلَمَ الْقُلُوبِ مَا طَهَّرَ مِنْ الشُّبُهَاتِ؛

سالمترین دل ها آن است که از شبهات (مادی و معنوی) پاک باشد. (۱)

ص: ۳۹

۱-۱. بحار، ج ۷۵، ص ۱۰۹.

۲۷. دل بی تقوی سر چشمه فتنه ها

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

خَلُّوْ الْقَلْبِ مِنَ التَّقْوَى يَمْلَأُهُ مِنْ فِتْنِ الدُّنْيَا؛

وقتی قلب از تقوا تهی باشد از فتنه های دنیا پر می شود. (۱)

ص: ۴۰

۱-۱. غررالحکم، ص ۶۷.

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

أَخِي قَلْبِكَ بِالْمَوْعِظَةِ وَ أَمْتُهُ بِالزَّهَادَةِ؛

قلبت را با پند زنده نگهدار، و با زهد و بی اعتنایی به دلبستگی های مادی و غیر الهی او را بمیران (و از طغیان و عصیان بازدار). (۱)

ص: ۴۱

۱-۱. غررالحکم، ص ۶۷؛ مستدرک، ج ۲، ص ۱۰۲.

۲۹. قلب سلیم هدیه خدا

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا رَزَقَهُ قَلْبًا سَلِيمًا؛

وقتی خدا بنده ای را دوست داشته باشد به او دلی سالم (و پیراسته از رذایل اخلاقی) روزی می کند. (۱)

ص: ۴۲

۱-۱. غررالحکم، ص ۶۷.

امام صادق عليه السلام :

إِذَا لَمْ يَغْرِ الرَّجُلُ فَهُوَ مَنْكُوسُ الْقَلْبِ؛

وقتی مرد در مواقع لازم غیرت نورزد پس قلبش واژگون است. (۱)

ص: ۴۳

۱-۱. الکافی، ج ۶، ص ۵۳۶؛ وسائل الشیعه، ج ۲۰، ص ۱۵۳.

۳۱. خنده زیاد عامل دل مردگی

امام صادق علیه السلام :

كَثْرَةُ الضَّحْكِ تُمِيتُ الْقَلْبَ؛

خنده زیاد (افراط در شادمانی) دل را می میراند (و آن را از رسیدن به نورانیت و صفای معنوی باز می دارد).^(۱)

ص: ۴۴

۱-۱. الکافی، ج ۲، ص ۶۶۴؛ ارشادالقلوب، ج ۱، ص ۱۱۸.

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ -سُبْحَانَهُ جَعَلَ الذِّكْرَ جَلَاءً لِلْقُلُوبِ؛

همانا خداوند سبحان، ذکر و یاد خود را باعث روشنایی و نورانیت دلها قرار داده است. (۱)

ص: ۴۵

۱- ۱. نهج البلاغه، خطبه ۲۲۲؛ غررالحکم، ص ۱۸۹؛ بحار، ج ۶۶، ص ۳۲۵.

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ قَلَّ وَرَعُهُ مَاتَ قَلْبُهُ وَ مَنْ مَاتَ قَلْبُهُ دَخَلَ النَّارَ؛

کسی که کمتر از گناهان خودداری کند دلش می میرد (و از طی مراتب رشد و کمال روحانی باز می ماند) و آنکه دلش مرده باشد در آتش جهنم سقوط خواهد کرد. (۱)

ص: ۴۶

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

شَرُّ الْعَمَى عَمَى الْقَلْبِ؛

بدترین نوع کوری کوردلی است (و از دست دادن بصیرت و دید باطنی است). (۱)

ص: ۴۷

۱- ۱. من لا یحضره الفقیه، ج ۴، ص ۴۰۲؛ امالی صدوق، ص ۴۸۷؛ الاختصاص، ص ۳۴۲.

۳۵. قلب کافر

امام صادق علیه السلام :

قَلْبُ الْكَافِرِ أَقْسَى مِنَ الْحَجَرِ؛

دل کافر (در عدم انعطاف و پذیرش حق) سخت تر از سنگ است. (۱)

ص: ۴۸

۱-۱. امالی صدوق، ص ۲۴۴، خصال، ج ۲، ص ۳۴۸؛ اختصاص، ص ۲۴۷.

۳۶. منزلت قلب در بدن

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ مَنزِلَةَ الْقَلْبِ مِنَ الْجَسَدِ بِمَنزِلَةِ الْإِمَامِ مِنَ النَّاسِ؛

همانا جایگاه فرماندهی قلب (و روح) نسبت به (اعضای) بدن همچون جایگاه امام نسبت به مردم است. (۱)

ص: ۴۹

۱-۱. علل الشرایع، ج ۱، ص ۱۰۹؛ بحار، ج ۶۷، ص ۵۲.

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

عِمَارَةُ الْقُلُوبِ فِي مُعَاشِرَةِ ذَوِي الْعُقُولِ؛

آبادی قلبها در معاشرت با صاحبان عقل و خرد است. (۱)

ص: ۵۰

۱-۱. غررالحکم، ص ۴۲۹.

امام حسن عسکری علیه السلام :

إِذَا نُشِطَتِ الْقُلُوبُ فَأَوْدِعُوهَا وَإِذَا نَفَرَتْ فَوَدِّعُوهَا؛

هرگاه که دلها با نشاط هستند هر چی می خواهید از اعمال و اخلاق نیک به آن ها بسپارید و هنگامی که دچار حالت نفرت و بی رغبتی شدند آن ها را به حال خود واگذارید. (۱)

ص: ۵۱

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

لَا وَجَعَ أَوْجَعُ لِلْقُلُوبِ مِنَ الذُّنُوبِ؛

برای قلب و دل انسان ها دردی آزار دهنده تر از گناهان نیست. (۱)

ص: ۵۲

۱-۱. الکافی، ج ۲، ص ۲۷۵؛ بحار، ج ۷۰، ص ۳۴۲؛ وسائل الشیعه، ج ۱۵، ص ۳۰۴.

۴۰. نقش قلب در رفتار

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

إِذَا طَابَ قَلْبُ الْمَرْءِ طَابَ جَسَدُهُ؛

هنگامی که قلب آدمی از رذایل و ناپاکی های اخلاقی پاک باشد تمام اعضای جسمانی او هم از گناهان و بدیها پاک خواهد شد. (۱)

ص: ۵۳

۱- ۱. خصال، ج ۱، ص ۳۱؛ بحار، ج ۶۷، ص ۵۰.

منابع و مأخذ

منابع و مأخذ

_قرآن کریم .

۱. ارشاد القلوب، حسن بن ابی الحسن دیلمی، ۲ جلد در ۱ مجلد، انتشارات شریف رضی، سال ۱۴۱۲ ق.
۲. اعلام الدین، حسن بن ابی الحسن دیلمی، ۱ جلد، مؤسسه آل البیت، قم، سال ۱۴۰۴ ق.
۳. الاختصاص: شیخ مفید (محمّد بن محمّد بن نعمان) ۱ جلد، کنگره شیخ مفید، قم، سال ۱۴۱۳ ق.
۴. الامالی، شیخ طوسی، ۱ جلد، انتشارات دارالثقافه، قم، سال ۱۴۱۴ ق.
۵. الخصال، شیخ صدوق، ۲ جلد در ۱ مجلد، انتشارات جامعه مدرسین، قم، سال ۱۴۰۳ ق.
۶. الکافی. محمد بن یعقوب کلینی، ۸ جلد، دارالکتب الاسلامیه، تهران، سال ۱۳۶۵ ش.
۷. المحاسن، احمد بن محمّد بن خالد برقی، ۱ جلد، دارالکتب

ص: ۵۴

الاسلاميه، قم، سال ۱۳۷۱ ق.

۸. امالی، شيخ صدوق، ۱ جلد، انتشارات كتابخانه اسلاميه، سال ۱۳۶۲ ش.

۹. بحار الانوار، علامه مجلسي، ۱۱۰ جلد، مؤسسه الوفا، بيروت، (لبنان)، سال ۱۴۰۴ ق.

۱۰. تحف العقول، حسن بن شعبه حراّني، ۱ جلد انتشارات جامعه مدرسين، قم، سال ۱۴۰۴ ق.

۱۱. جامع الاخبار، تاج الدين شعيري، ۱ جلد، انتشارات رضي، سال ۱۳۶۳ ش.

۱۲. جعفریات، محمّد بن محمّد بن اشعث كوفي، ۱ جلد، مكتبه نينوى الحديثه، تهران، بي تا.

۱۳. شرح نهج البلاغه، ابن ابى الحديد، ۲۰ جلد در ۱۰ مجلد، كتابخانه آيت الله مرعشي نجفي، سال ۱۴۰۴ ق.

۱۴. علل الشرايع، شيخ صدوق، ۱ جلد، انتشارات مكتبه الداوري، قم، سال ۱۴۰۵ ق.

۱۵. غرر الحکم، عبدالواحد بن محمّد تميمي، ۱ جلد، انتشارات دفتر تبليغات، سال ۱۳۶۶ ش.

ص: ۵۵

۱۶. فقه الرضا عليه السلام على بن موسى الرضا عليه السلام ، ۱ جلد، كنگره امام رضا عليه السلام ، مشهد، سال ۱۴۰۶ ق.
۱۷. مجموعه ورام، ورام بن ابی فراس، ۲ جلد در ۱ مجلد، انتشارات مكتبه الفقيه، قم، بی تا.
۱۸. مستدرک الوسائل، محدث نوری (میرزا حسین)، ۱۸ جلد، مؤسسه آل البيت، قم، سال ۱۴۰۸ ق.
۱۹. من لا يحضره الفقيه، محمد بن علی بن حسین بن بابويه قمي (شيخ صدوق) ۴ جلد، انتشارات جامعه مدرسين، قم، سال ۱۴۱۳ ق.
۲۰. نهج البلاغه، امام علی بن ابيطالب، ۱ جلد، انتشارات دارالهجره، قم، بی تا.
۲۱. وسائل الشيعه، شيخ حر عاملی، ۲۹ جلد، مؤسسه آل البيت قم، سال ۱۴۰۹ ق.

قلب محزون محبوب خدا

ص: ۵۷

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

